

Doorlezen of niet? Kirill Medvedev

door Mark Cloostermans

Bron: <http://markcloostermans.blogspot.com.es/2014/07/doorlezen-of-niet-kirill-medvedev.html>

Wie? Kirill Medvedev was dichter, essayist en activist. Tegenwoordig is hij alleen nog dat laatste, want hij heeft de deur van de culturele wereld achter zich dichtgetrokken. Hij weigert zelfs nog auteursrechten te krijgen en eist dat, als zijn teksten in vertaling verschijnen, de uitgever zijn werk doet zonder hem daarvan op de hoogte te brengen en zonder hem iets te betalen. 'De enige rechtvaardiging voor een in wezen improductief leven [d.i. het schrijverschap] is dat het compromisloos wordt geleefd' – zo vat inleider Keith Gessen Medvedevs literaire stellingname samen.

Buzz? Nee en dat is raar. Per slot van rekening is Medvedevs poëzie even direct, rauw en kritisch als de *Gedichten* van Yahya Hassan. Maar die laatste is een hype, succesvol geframed als literaire islamkritiek (naar verluidt: onterecht), terwijl de Poetin-kritiek van Medvedev onopgemerkt passeert.

Vooroordeel van de dag? Ik mag de nog jonge, kleine uitgeverij Leesmagazijn wel. Een fonds dat onbekende Duitsers, woedende pamfletten en een opvallende vormgeving combineert met de pesterige slogan 'Koop alleen boeken die uw vrienden ook niet lezen'? *I like.*

De eerste vijftig bladzijden... ...bevatten vooral Medvedevs zeer snel weglezende poëzie; ik heb ook enkele prozateksten uit de rest van het boek meegepikt.

In het centrale essay 'In memoriam Dmitri Koezmin' schrijft Medvedev, over de poëzie van zijn collega Koezmin, dat die 'de meest waardevolle en moeilijkst bereikbare eigenschap van het "objectivistische" vrije vers' tracht te bereiken: 'transparantie'. 'Die bereik je', aldus Medvedev, 'als je de tekst zelf niet ziet, maar er dwars doorheen kijkt, als door glas.' In vergelijking met het klatergoud van veel poëzie zijn Medvedevs gedichten inderdaad volmaakt transparant.

Ik ben al heel wat mensen tegengekomen
die, omdat ze zichzelf haten
vanwege hun intellectuele passiviteit,
uit alle macht proberen
haar in zichzelf te verdelgen,

zo begint een titelloos gedicht.

Wat was de vraag? Ik ken niets van poëzie, dus ik heb meer aan de essays, waarin Medvedev allerlei heikele vragen head on behandelt en vaak verrast met zijn antwoorden. Wat kan Rusland redden? Antwoord: West-Europees marxisme. Wat is 'vernieuwing' in de literatuur? Antwoord: als een schrijver stem geeft aan een nieuwe groep mensen. (Het idee dat een schrijver *meer* is dan zijn eigen stem, of zijn eigen showtje: dat idee alleen al is vandaag ongehoord.)

Hoe gelezen? Geboeid. Met ontsteltenis. En verwarring.

Wat dat tweede betreft: *Alles is slecht* is een schreeuw vanuit een dictatuur. Medvedev schrijft in een context die aan het onwaarschijnlijke grenst. Waarin cultuurdragers zich niet alleen associëren met de macht (dan doen ze overal) maar ook met fascistische stromingen in de maatschappij, waarin advocaten en journalisten worden doodgeschoten zonder dat iemand om hen maalt, een sfeer van 'culturele bewusteloosheid' die doet vrezen dat er in Rusland niets is veranderd sinds de laatste tsaar uit het zadel gelicht werd.

En dus ook: verwarring. Want Medvedevs wereld is er één waar je als niet-Rus, ondanks de 74 voetnoten, maar amper in doordringt. Het openlijke en gewelddadige fascisme, dat laat zich nog begrijpen. Maar wat moeten we precies vinden van de schreeuwpubers van Pussy Riot, of de zich in druk- en hoofdletters uitdrukken dichters als Medvedev?

Doorlezen? Ja, want Medvedevs essays boeien me zeer. Griezellig relevant boek, dit.